

Ceská měrná soustava

Základem byl pražský loket o délce 593 mm, jehož vzor byl zazděn do novoměstské radniční věže.

jednotka	díly	SI
1 zrno		4,94 mm
1 prst	4 zrna	19,77 mm
1 dlaň	4 prsty	79,1 mm
1 píd'	10 prstů	197,7 mm
1 loket	3 pídě	593 mm
1 sáh	3 lokte	1779 mm
1 zemský provazec	14 sáhů = 42 loktů	24,906 m
1 jitro	5 provazců	124,53 m
1 prut	5 jiter	622,65 m
1 čtvrť	3 pruty	1,86795 km
1 lán	4 čtvrtě	7,4718 km

Od slova *píd'* je odvozen dodnes používaný výraz *dotpít se*, tedy dosáhnout po malých úsecích, po pídích. K tomuto slovu se také váže český frazeologismus *neustoupit ani o píd'* - zde ve smyslu: neuhnout o sebemenší kousek.

Palec nebo také **coul** (z něm. Zoll) je stará jednotka pro měření délky v mnoha různých kulturách. Její hodnota různě kolísala mezi 23 a 27 mm, v českých zemích obvykle 26,3 mm, anglický palec měřil 25,39954 mm. Dodnes se běžně užívá v USA a zčásti i ve Spojeném království a v Kanadě, i když tam je zavedena metrická soustava; palec (**inch**) je od roku 1959 definován přesně jako **25,4 milimetru**. Není to jednotka SI.

Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Palec_\(jednotka\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Palec_(jednotka))

Loket je délková míra, používaná již od starověku, jejíž existence je doložená v Egyptě, Mezopotámii (2000 let př. n. l.), Perské říši, Řecku i dalších zemích. Díky své jednoduchosti a potřebě pouhé vlastní paže k měření se začal v minulosti používat nezávisle na sobě v různých oblastech světa. Český, pražský či staroměstský loket byl pro celé Království české ustanoven v roce 1268 v době Přemysla Otakara II. Jeho vzor byl umístěn za vraty Novoměstské radnice.

1 **český loket** = **59,3 cm**.

Dělení a násobky českého lokte:

1 loket = 3 pídě = 30 prstů = 120 zrn

1 staročeský sáh = 3 lokty

1 zemský provazec = 24 lokte

1 postav = 30 nebo 39 loktů

1 jitro = 210 loktů

1 prut = 1050 loktů

1 lán = 12 prutů = 12600 loktů

Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Loket_\(délková_míra\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Loket_(délková_míra))

Sáh je historická antropometrická délková míra odvozená od rozpětí rozpažených rukou dospělého člověka. Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Sáh>

Jazyk	Název	Délka v metrech	Poznámka
angličtina	<i>fathom</i>	1,8288	2 yardy = 6 stop
čeština	<i>sáh</i>	1,7928	
němčina	<i>Klafter</i> , <i>Faden</i>	n/a resp. ~ 1,8	= 6 Fuß

Stopa je historická jednotka pro měření délky, která byla používána v téměř všech kulturách. Vznik názvu je možno vysvětlit tím, že se jednalo o délku otisku lidské nohy (chodidla), tedy stopy. V jiných jazycích *Fuß* (německy), *foot* (anglicky), *pes* (latinsky), *pied* (francouzsky) atd. 1. června 1959 byla definován v USA, Británii a zemích Commonwealthu mezinárodní yard jako 0,9144 metrů. Stopa je 1/3 yardu tj. 1ft = 0,3048 metrů nebo **30,48 cm** (přesně), palec je 1/12 stopy, tj. 2,54 cm (přesně). To je o 2 ppm kratší než předchozí definice v USA a o 1,7 ppm delší než předchozí britská definice.
 Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Stopa_\(jednotka_délky\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Stopa_(jednotka_délky))

Yard (zkratka yd) je původem britská délková jednotka, později převzatá do tzv. imperiálního systému jednotek. Může mít různé definice:
 1 yd = 0,9144 m
 1 yd = 3 ft
 1 yd = 36 in
 1 yd = 1/1760 míle
Podle tradice yard historicky údajně odpovídal vzdálenosti mezi špičkou nosu a prostředníkem předpažené ruky anglického krále Jindřicha I.
 Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Yard>

